

csendőrkerületben folytatandó zsidóellenes kampány irányításával bíztak meg, Orbán László ezredes, a déli országrészekben folyó műveletek parancsnoka és Selley Vilmos ezredes, akire saját csendőrkerülete „zsidólanításán” kívül még más feladatokat is bíztak ebben a kampányban.²

Jaross Andor belügyminisztert, aki hivatalosan a minisztériuma nevében elfogadott összes döntésért felelős volt, folyamatosan és kimerítően tájékoztatták a zsidótlanítási szakértők tanácskozásairól. A sorsdöntő ülés napján Jaross írt Ferenczynek, s arra utasította, hogy naponta küldjön jelentést a belügyminisztérium XX. részlegének a zsidóellenes kampányról.³

A gettósítási és deportálási program beindításában az ülés résztvevői számára részben a náci által megszállt többi európai országban felhalmozódott tapasztalatok voltak irányadók, melyek egyes pontjai már Reinhard Heydrich 1939. szeptember 12-i irányelveiben feltűntek.⁴ Heydrich a megszállt Lengyelországban működő Einsatzgruppékhoz intézett direktíváiban megállapítja, hogy a „végső cél” megvalósításának előfeltétele a vidéki zsidók gyors „összpontosítása a nagyobb városokban”. Az összpontosítási helyek számát a lehető legalacsonyabban kell megszabni, s gondoskodni kell arról, hogy azok „vagy vasúti csomópontok, vagy legalábbis vasútvonalak közelében legyenek”. Ideiglenes mentesítésben csak azokat a zsidókat kell részesíteni, akiknek képzettségére a hadsereg, a nemzetbiztonság vagy a gazdaság érdekei szempontjából szükség van. Ezeket a „mentesített” zsidókat azonnal el kell távolítani, mielőtt hozzáértő árjakkal pótolhatók. Tervének megvalósítása érdekében Heydrich a zsidók számának részletes felmérését kérte, s azt, hogy irodáját tájékoztassák a műveletek menetrendjéről.

Az Endre által készített és az április 7-i találkozó összes résztvevőjének kiosztott dokumentum sok hasonló elgondolást tartalmazott. Mivel Endrét hivatalosan csak április 9-én nevezték ki államtitkárrá, a rendelet (6163/1944. BM VII. res.) Baky aláírásával küldték szét az illetékeseknek április 7-én.⁵ Ez a rendkívül baljós írás, amelyet a helyi államhatalmi szervek képviselőinek küldtek meg, a zsidók gettósításában, összegyűjtésében és deportálásában követendő eljárásokat sorolta fel.

Tárgy: Zsidók lakhelyének kijelölése A m. kir. kormány az országot rövid időn belül megtisztítja a zsidóktól. A tisztogatást területrészenként rendelem el, melynek eredményeként a zsidóságot nemre és korra való tekintet nélkül a kijelölt gyűjtőtáborokba kell szállítani. Városokban és nagyobb községekben később a zsidóság egy része a rendészeti hatóságok által kijelölt zsidó épületekben, illetőleg gettóknban nyer elhelyezést.

Kivételt képeznek a hadifontosságú üzemekben, bányáknál és nagyobb vállalatoknál, földbirtokoknál alkalmazott azon szakképzett zsidók, akiknek azonnali felváltása az üzem termelését megakadályozná. A nem hadifontos-